

Predmet: Lovas (Ljuban Devetak i dr.)

Broj predmeta: K.V. br. 6/07 (od 01.01.2010. godine broj predmeta je K. Po2 br. 22/10)

Glavni pretres: 15.12.2008.

Izveštaj: Nataša Kandić i advokat Dragoljub Todorović, punomoćnici žrtava

Saslušanje svedoka Antona Krizmanića

Na dan napada na Lovas 10.10. 1991. bio je u podrumu kod komšije Tome Sabljaka. Nakon saznanja da ne može izaći iz sela, prijavio se u *Zamljoraničkoj zadrugi*, gde je bio zatvoren. Dva dana posle zatvaranja ispitivali su ga optuženi Ljuban Devetak i Milan Devčić. Dozvolili su mu da se vrati kući uz obavezu da svakog dana dolazi na rad.

Svim odraslim muškarcima Hrvatima naredili su da se okupe kod *Zadruge*, nakon čega su ih srpski vojnici zatvorili u dvorište *Zadruge*, gde su sedeći na klupama proveli noć. Nisu smeli da se pokreću, niti da razgovaraju. Neke od zatvorenika su tukli i maltretirali. Ujutru je neko od naoružanih ljudi popisao njihova imena, a onda je došao optuženi Ljuban Devetak i čitajući spisak, izdvojio manju grupu zatvorenika koja je odvedena na drugo mesto. Narednih sat vremena vojnici su tukli i maltretirali zatvorenike, nakon čega su im naredili da se postroje u dve kolone i krenu u vinograd. Tokom puta, neko od vojnika ubio je meštana Boška Bođanca. Umesto u vinograd, odvedeni su do parcele sa detelinom, gde su im vojnici naredili da se rasporede u vrstu po jedan, da se uhvate za ruke i da hodaju vukući noge levo-desno. Hodali su po dužini parcele i ništa se nije desilo, a kada su krenuli po širini poljane zatvorenik Ivan Kraljević je skočio na minu koja je eksplodirala, nakon čega su srpski vojnici zapucali po njima. Putem je naišlo neko vojno vozilo iz kojeg je izašao oficir JNA, koji je pitao vojnike šta rade, na šta su mu odgovorili da su doveli Hrvate da sklone mine koje su postavili. On je rekao da je te mine postavila njegova jedinica i otišao. Preživeli zarobljenici su razminirali preostale mine i izneli ranjene meštane sa minskog polja, nakog čega su ih srpski vojnici ponovo sproveli do *Zadruge*.

Dva-tri dana nakon toga, sa još četvoricom-petoricom Hrvata iz Lovasa, naredeno mu je da sakuplja tela ubijenih meštana. Na tavanu kuće Milana Tapavca našli su telo Pere Rendulića. U kući Ive Krizmanića pronašli su tela Marije Luketić i Andrije Devčića. U kući Devčića su pronašli tela bračnog para Marina i Katice Balić i Ivana Vidića, a u podrumu kuće Lemunovića našli su telo Anice Lemunović. Telo Josipa Rendulića pronašli su u dvorištu njegove kuće. Sakupio je i tela dvadeset meštana ubijenih na minskom polju, koja su utovarili u kamion. Nekoliko dana kasnije, sva sakupljena tela odvezli su do groblja i položili ih u već iskopanu grobnicu. Preko njih su rukama i motikama nabacali zemlju.

Ispitivanje od strane predsednice veća

Predstavnici vlasti u Lovasu bili su optuženi Ljuban Devetak, Milan Radojčić, komandant Teritorijalne odbrane i optuženi Milan Devčić, koji je bio u policiji. Optuženi Radojčić ispitivao ga je u prostoriji čuvarnice u *Zadrugi*, kada ga je nogom udario u leđa i zatvorio u kancelariju na drugom spratu, gde je bilo zatvoreno oko 15 meštana Hrvata. Jednom prilikom ušao je vojnik koga je znao kao Petronija i uradio ga puškom u glavu. Prilikom ispitivanja optuženi Devetak mu je rekao da će mu, ako pobegne, ubiti majku, sestru i njenu decu. U momentu kada su meštani Hrvati odvođeni na minsko polje optuženi Milan Devčić se nalazio ispred *Zadruge*. Okupljene meštane Hrvate čuvalo je četiri-pet naoružanih lica, a prema njima su uperili i jedan puškomitraljez. Naoružano lice, koje on zna kao Kostu ili Petronija, ubolo je nožem Tomu Zlatka

koji je sedeo do njega na klupi, a izvesni Nikola je zarobljenike udarao gvozdenom šipkom. Tada su bili pretučeni i Marko Sabljak, Boško Bođanac, Marko Pilić, Luka Balić, Željko Somborac, Ivica Sabljak, Mato Kraljević i drugi čijih se imena ne seća.

Pitanja zamenika tužioca

Na telima Hrvata, ubijenih u selu i na minskom polju, bile su vidljive rane od vatrenog oružja, kao i povrede nanete tupim predmetima.

Pitanja punomoćnika oštećenih

Izdvajanje meštana, koji su otišli na minsko polje, izvršio je optuženi Ljuban Devetak. On je bio glavna osoba u selu, jer je o svemu odlučivao. Meštani Hrvati su svakodnevno obavljali prinudne, uglavnom poljske radove.

Pitanja branilaca optuženih

Pre polaska na minsko polje optuženi Devetak je naložio da zatvorenici Hrvati predaju sav novac koji su imali kod sebe. Novac je sakupio Zlatko Božić i predao ga optuženom Devetaku.

Pitanja optuženih

Meštani Hrvati su za kretanje kroz selo morali da poseduju dozvole koje je izdavao Savo Klisurić. Dok ga je ispitivao, optuženi Milan Devčić bio je u SMB uniformi.

Suočenje između svedoka i optuženog Ljubana Devetaka

Pri suočenju svedok je potvrdio da je ga je optuženi Devetak ispitivao u prostorijama *Zadruga*, kao i da je u dvorištu *zadruga* čitao imena ljudi sa spiska, nakon čega su oni mučeni.

Suočenje između svedoka i optuženog Milana Radojčića

Pri suočenju svedok je potvrdio da ga je optuženi Milan Radojčić, u prostoriji čuvarnice *Zadruga*, šutnuo nogom i naredio mu da ode u kancelariju na spratu gde je bio zatvoren.